

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ



**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ
В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції
23–25 квітня 2025 року



**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ
В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції

23–25 квітня 2025 року

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

Ірпінь
2025

УДК 159.922(06)

ББК 88.5я431

А 43

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Державного податкового університету
(протокол № 17 від 26 червня 2025 р.)*

А 43

Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства [Електронне видання] : збірник матеріалів Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ірпінь, 23–25 квітня 2025 року. – Ірпінь : Державний податковий університет, 2025. – 388 с. – PDF-формат ; мережеве видання ; інституційний репозитарій.
ISBN 978-966-337-767-4

У матеріалах Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства» висвітлюються теоретико-методологічні та практичні питання розвитку гуманітарного знання як складової гармонійного розвитку особистості; соціально-філософського та політичного осмислення проблем адаптації в умовах кризового суспільства: український і міжнародний досвід; соціологічного та соціально-психологічного вимірів адаптації особистості в умовах сучасного глобалізованого суспільства; соціалізації особистості як освітньої та соціально-педагогічної проблем; психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу: сучасні проблеми та виклики; особливості професійної освіти в Україні та світі: сучасні тенденції психологічної допомоги особистості в умовах кризового суспільства.

Зміст матеріалів віддзеркалює актуальні питання теоретичних і прикладних досліджень, спрямованих на вирішення проблем конструювання життєдіяльності особистості в контексті відновлення внутрішнього потенціалу за рахунок особистісного ресурсу.

Матеріали науково-практичної конференції розраховані на наукових працівників у галузі психології, соціології, педагогіки, професійної освіти, викладачів, аспірантів, студентів, а також на практичних психологів, соціальних педагогів, соціологів і соціальних працівників.

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їхні автори.

УДК 159.922(06)

ББК 88.5я431

ISBN 978-966-337-767-4

© Державний податковий університет, 2025

ЗМІСТ

МАТЕРІАЛИ УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

<i>Бенюх Олександр Григорович, Калениченко Руслан Арсенович</i> ОПТИМІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ РІЗНИХ КОЛЕКТИВІВ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	20
<i>Беняс Володимир Вікторович, Чупрій Леонід Васильович</i> СХІДНИЙ ВЕКТОР РОЗШИРЕННЯ НАТО: ВПЛИВ НА ПОЛІТИЧНУ АДАПТАЦІЮ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ	24
<i>Белокопитов Нікіта Сергійович, Плоский Віталій Олексійович</i> АРХІТЕКТУРА АДАПТАЦІЇ: МОДЕЛЮВАННЯ ШКІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА	27
<i>Білас Тарас Мирославович, Ярас Володимир Ігорович</i> КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ВІД ЛЕКТОРА ДО ФАСИЛІТАТОРА НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА	29
<i>Богдановський Дмитро Ігорович, Богдановський Ігор Валерійович, Льовкіна Олена Геннадіївна</i> ПРОБЛЕМИ ЖІНОЧОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	31
<i>Бондарев Костянтин Олегович, Руденко Микола Васильович</i> АУТЕНТИЧНІ ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ ТА КОМАНДНА ВЗАЄМОДІЯ ЯК КЛЮЧОВІ ЧИННИКИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА	34
<i>Бондаренко Наталія Петрівна</i> ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ПРОЄКТНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА НАВИЧОК ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ.....	37
<i>Бондарчук Павло Сергійович</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДЛЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЯК ЗАПОРУКА ЗБЕРЕЖЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	39

Косяненко Крістіна Ігорівна, Куцевич Вадим Володимирович ВПЛИВ ІНКЛЮЗИВНОГО АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ ДОБРОБУТ ОСОБИСТОСТІ.....	125
Красильник Юрій Семенович ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ЯК МЕТА РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА»	127
Красильник Юрій Семенович, Набока Владислав Олександрович STEAM-ОСВІТА ЯК СУЧАСНА ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ	132
Красильник Юрій Семенович, Ротко Нікіта Олегович МОДЕЛЬ ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНЬОГО ФІЛЬМУ ЯК ЗАСОБУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГА	135
Красильник Юрій Семенович, Яковенко Аріна Дмитрівна МЕТОДИКА «ПЕРЕВЕРНУТЕ НАВЧАННЯ» (FLIPPED LEARNING) В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ	138
Кучеренко Віталій Володимирович, Чупрій Леонід Васильович ПОЛІТИКО-КОМУНІКАТИВНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ДЛЯ ПРОТИДІЇ РОСІЙСЬКИМ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИМ ОПЕРАЦІЯМ	141
Лапаєнко Світлана Володимирівна ЛИСТУВАННЯ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ІДЕЙ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ.....	143
Літков Остап Геннадійович, Кошевий Олександр Олександрович ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ БУДІВЕЛЬНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У КРИЗОВИХ СУСПІЛЬНИХ УМОВАХ	146
Логінов Антон Ігорович, Голуб Андрій Анатолійович ОСВІТНІЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОСТКОНФЛІКТНИХ ЛАНДШАФТІВ: МЕТОДИКИ, ПРИКЛАДИ, ПЕРСПЕКТИВИ	149

УДК 37.01:378

Юрій Семенович Красильник,
*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти
ORCID 0000-0003-0358-0066;*
Аріна Дмитрівна Яковенко,
*здобувачка вищої освіти
академічної групи ПНК-24
Київського національного університету
будівництва і архітектури*

**МЕТОДИКА «ПЕРЕВЕРНУТЕ НАВЧАННЯ»
(FLIPPED LEARNING)
В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ
ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ**

У сучасній освітній практиці спостерігається тенденція до переходу від традиційних методів навчання до більш інноваційних підходів, які стимулюють активне включення студентів в освітній процес. Одним із таких підходів є методика «перевернутого навчання» (Flipped Learning). Ця методика передбачає зміну традиційної структури освітнього процесу, де студенти спочатку ознайомлюються з матеріалом поза аудиторією (через відео, онлайн-курси, читання тощо), а час на занятті використовується для активних дискусій, розв'язання практичних завдань і проєктної роботи.

О. Кузьмінською визначено принципи побудови технології «перевернутого навчання» та подано модель відповідної організації освітнього процесу, означено необхідність побудови його інформаційної підтримки, запропоновано доцільні онлайн-платформи та ресурси, розроблено рекомендації щодо проєктування електронних навчальних курсів та організації діяльності студентів у процесі реалізації пропонованої моделі [6]. О. Клехо та Т. Четвериковою відзначено переваги освітньої технології «перевернутого навчання», висвітлено сутність, особливості організації та змісту підготовки майбутніх педагогів до професійної діяльності із застосуванням цифрових онлайн-інструментів [2]. О. Долгопол і О. Кір'янова «перевернуте навчання» розглядають як відносно новий підхід до організації освітнього процесу, основна ідея якого полягає в зміні ролей викладача й здобувача освіти, із наданням останньому можливості самостійного опрацювання інформації, використовуючи відеоуроки й інші наочні матеріали, та удосконалення навички практичного застосування здобутих знань [1].

Н. Коновальчук розглядає основні принципи технології «перевернутого навчання», її вади та переваги, а також особливості застосування під час дистанційної форми викладання [3]. І. Орос, А. Рацом, О. Бідою розкрито та зроблено характеристику практиці закордонних педагогів, обґрунтовано дієві типи перевернутого навчання:

типовий перевернутий клас (The Standard Inverted Classroom), орієнтований на дискусію перевернутий клас (The Discussion-Oriented Flipped Classroom), сфокусований на демонстрації перевернутий клас (The Demonstration-Focused Flipped Classroom), псевдоперевернутий клас (The FauxFlipped Classroom), груповий перевернутий клас (The GroupBased Flipped Classroom), віртуальний перевернутий клас (The Virtual Flipped Classroom), «Перевернутий» викладач (Flipping The Teacher) [7]. Системний аналіз наукових джерел [4, 5, 8, 9] дозволяє ідентифікувати основні проблемні поля професійної підготовки педагогів і визначити напрями їх подальшого концептуального опрацювання. Результати наукових досліджень [1; 2; 3; 6; 7] дозволяють окреслити основні компоненти моделі упровадження методики «перевернутого навчання» в підготовку майбутніх педагогів професійного навчання: підготовчий етап (вибір тематики для перевернутого навчання, розробка мультимедійних матеріалів (відео, інфографіка, подкасти), розміщення матеріалів на онлайн-платформах (Google Classroom, Moodle тощо); проведення інструктажу студентів щодо роботи з навчальними матеріалами; дистанційне засвоєння навчального матеріалу (самостійне опрацювання теоретичного контенту студентами, попередня діагностика знань через тести, опитування, форуми, формування питань для подальшого обговорення, надання студентам онлайн-консультацій за потреби); аудиторний етап (виконання практичних завдань, кейсів, групових проєктів, обговорення складних питань, проведення дебатів, рефлексії щодо засвоєного матеріалу); завершальний етап (підсумкове тестування або захист практичного завдання, аналіз результатів, надання розгорнутого зворотного зв'язку, оцінювання активності здобувачів освіти на всіх етапах навчання, збір відгуків студентів для удосконалення методики); методичний супровід (організація семінарів для викладачів, постійне оновлення навчального контенту і цифрових ресурсів, підготовка інструкцій, чек-листів для учасників процесу, моніторинг результатів і адаптація освітніх стратегій).

Висновки. Таким чином, для повноцінного впровадження методики перевернутого навчання в систему підготовки педагогів професійного навчання необхідно якісна розробка навчально-методичних матеріалів, адаптованих до специфіки професійної освіти, забезпечення інтеграції традиційних і цифрових освітніх технологій для оптимізації освітнього процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Долгопол О. О., Кір'янова О. В. Технологія «перевернутого навчання» в підготовці здобувачів вищої освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки.* 2024. Вип. 213. С. 118–121.
2. Клехо О., Четверикова Т. Реалізація технології «перевернутий клас» при викладанні вибіркового освітніх компонентів у педагогічному коледжі. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи.* 2023. № 1(9). С. 6–11.

3. Коновальчук Н. Застосування технології «перевернутих класів» в умовах дистанційного навчання. *Innovations and prospects of world science : the 11 th International scientific and practical conference* (June 22–24, 2022). Perfect Publishing, Vancouver, Canada. С. 338–347.

4. Красильник Ю. С., Корчова Г. Л., Руденко М. В. Методика проведення навчальних занять в умовах дистанційного навчання. Київ : КНУБА, 2021. 156 с.

5. Красильник Ю. С., Корчова Г. Л., Руденко М. В. Педагогіка. Київ : КНУБА, 2020. 164 с.

6. Кузьмінська О. Г. Перевернуте навчання: практичний аспект. *Інформаційні технології в освіті*. 2016. № 26 (1). С. 86–98.

7. Орос І. І., Рац А. Й., Біда О. А. Теоретико-методичні основи перевернутого навчання та способи його впровадження у вітчизняну систему вищої освіти. *Наукові записки. Серія : Педагогічні науки*. 2024. Вип. 6. С. 67–73.

8. Руденко М. В., Красильник Ю. С., Корчова Г. Л. Методика викладання у вищій школі. Київ : КНУБА, 2022. 296 с.

9. Chernyshev D. O., Maksymiuk Yu. V., Krasylnyk Yu. S., Korchova H. L., Rudenko M.V. Peculiarities of technique of teaching technical disciplines in the institution of higher education of the building profile. *Опір матеріалів і теорія споруд*. 2022. Вип. 108. С. 35–62.

Наукове електронне мережеве видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ
АДАПТАЦІЇ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

*Збірник матеріалів
Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції*

23–25 квітня 2025 року

Укладачі: *Р. А. Калениченко,
І. О. Петухова*

Відповідальний за випуск: *Н. Б. Добрянська*

Верстка: *Д. П. Завальницька*

*Друк. арк. 22,4
Замовлення № 1147*

*Підготовлено до друку науково-організаційним відділом
Державного податкового університету
08205, вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська область, Україна*

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготовників
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 7669 від 20.09.2022*